7/2465

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
Koordinasyon ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

İVED:

SAYI : B.18.0.APK.0.03-02/090.01- 656-1824

21/05/**2004**

KONU : Sayın Atilla KART'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ : TBMM'nin 05/05/2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2465-5448/18595 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Sayın Atilla KART'ın "Meteoroloji ıstasyonlarına ve çalışan personele ilişkin" 7/2465 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup,cevabı yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EKLER:
EK-1: Cevabı Yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Mecisi Başk.
(Kan.ve Kar.Dai.Başk.)

Bilgi:
Başbakanlık

T. C. Çevre ve Orman Bakanlığı APK Kurulu Başkanlığı Atatürk Bulvarı No: 153 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 417 77 22 Fax: 417 91 60 e-mail: apkkb-idsb@cevreorman.gov.tr

7/2465

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA KART'IN "METEOROLOJİ İSTASYONLARINA VE ÇALIŞAN PERSONELE İLİŞKİN" 7/2465 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

1- Hava tahminlerinin dışarıdan satın alınması gibi bir durum sözkonusu değildir. Şöyle ki, Avrupa Orta Vadeli Hava Tahminler Merkezi (European Center for Medium Range Weather Forecasts-ECMWF) İngiltere'ye ait bir kurum değil, merkezi bu ülkede bulunan uluslararası bir kuruluştur. ECMWF ülkemizin de kurucu üye olarak bulunduğu 18 ülke tarafından 1975 yılında kurulmuştur. Anılan kuruluşta ülkemizden de üç personel çalışmaktadır.

ECMWF'nin amacı, en doğru şekilde data asimilasyon sistemi ve sayısal hava tahmin modelleri geliştirmek, elde edilen ürünleri üye ülkelerin hava tahmini çalışmalarında kullanmalarını sağlamaktır. Bu misyon söz konusu kuruluşlara üye ülke temsilcilerinden oluşan Konsey tarafından verilmektedir. Bu merkezin sahip olduğu teknik donanım ve personel giderlerinin tek başına bir ülke tarafından karşılanması zor olduğundan maliyetler üye ülkelerin gelir düzeylerine göre paylaştırılmaktadır. Üye ülkeler arasında İngiltere, Fransa ve Almanya da bulunmakta ve aidat olarak bu ülkeler ilk üç sırayı almaktadırlar. Özellikle Almanya ECMWF bütçesinin yaklaşık dörtte birini karşılamaktadır. Ülkemize düşen hisse kurum bütçesinin yaklaşık %2'lik oranıdır. Ödediğimiz %2'lik orana rağmen, merkezin tüm kaynaklarını ve ürünlerini diğer üye ülkelerle aynı haklara sahip olarak 1976 yılından bu yana kullanmaktayız. Başka bir ifadeyle, satın alındığı iddia edilen sayısal tahminler son birkaç yıldan beri değil yaklaşık 30 yıldır kullanılmaktadır. Kaldı ki bu kuruluşa üye olan tüm ülkeler bu ürünlerden azami derecede yararlanmaktadırlar. Görüleceği üzere ülkemizin ECMWF'den hava tahmin raporu satın alması kesinlikle sözkonusu değildir.

Meteoroloji bilimi matematik, fizik ve istatistik gibi bilimlerle iç içe olup, uluslararası alanda tam bir işbirliği gerektirmektedir. Yaşadığımız atmosfer ortak olduğundan ve doğal olarak siyasal sınırlardan bağımsız düşünülmesi gerektiğinden; bu yöndeki çalışmalarda da uluslararası işbirliğine ihtiyaç vardır. Günümüzde birçok ülke bir araya gelerek ortak çalışma alanlarını belirlemekte, yoğun bilgi ve teknoloji transferi ile birbirlerinin meteorolojik çalışmalarını desteklemektedir. Bu tür ortak çalışmaları ECMWF' in yanı sıra diğer ülkelerle de yapmaya kararlıyız. Bu tür ortaklaşa çalışmaların temel sac ayağını sayısal modelleme konuları oluşturmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde (ABD, Kanada, Almanya, İngiltere, Fransa vb) meteorolojik çalışmalar, atmosfer bilimlerinde yetkin olan üniversitelerde ilgili kurumlarla beraber geliştirilmekte ve meteoroloji servislerinde operasyonele alınmaktadır. İTÜ'de bulunan "Meteoroloji Mühendisliği" bölümü bu alanda ülkemizde ilk ve tek olup, bugüne kadar adı geçen bölümden ciddi anlamda bir destek alınamamıştır. Bununla beraber, Üniversitelerimizde meteorolojik araştırmaların daha ciddi bir şekilde yer alması için başta İTÜ ve ODTÜ olmak üzere diğer üniversitelerle de temaslarımız sürdürülmektedir.

7/2465

Hava tahmincileri ellerinde olan sayısal hava tahmin model ürünlerinin önce analizini yapar. Sonra bunları, meteorolojik gözlem, uydu ve radar görüntüleri ile mukayese eder. Son aşamada ülkenin coğrafi yapısı da göz önüne alınarak, kendi ülkelerine ait hava tahmin raporlarını düzenlerler. Hiçbir ülkede sayısal hava tahmin model ürünleri birebir (doğrudan) kullanılmaz. Özellikle Türkiye gibi çok değişik coğrafik özellikleri olan bir ülkede, bu ürünlerin birebir kullanılması uygun değildir. Bu nedenle ülkemizde sadece ECMWF ürünlerinin kullanılarak tahmin yapıldığı iddiaları çok yanlıştır. Çünkü, ECMWF'de bizim katkılarımızla ve personel desteğimizle çalışmakta olan IFS modeli bir küresel (global) hava tahmin modelidir. (çözünürlük yaklaşık 40 km.dır.) Tahminlerde ancak bir yaklaşım verilebilir. Bundan dolayıdır ki birçok ülke yüksek çözünürlükte bölgesel alan modelleri çalıştırmaktadırlar. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğümüz bu güne kadar dünyada itibar görmüş bölgesel hava tahmin modellerini teknik alt yapılarındaki gelişmelere paralel olarak, ülkemize kazandırmış olup, Eta modeli ve MM5 modeli bunlardandır. Şu anda etkin olarak kullanılmakta olan MM5 modeli, Türkiye ve çevresi için 27 km ve sadece Türkiye için 9 km çözünürlükte günde 4 defa (00,06,12,18 UTC saatleri için) çalıştırılmakta ve operasyonel ürün vermektedir. Gerektiğinde daha yüksek çözünürlükte çalıştırılabilmekte ve bilhassa kısa vadeli-lokal tahminlerde kullanılmaktadır. Bu çalışmaların tamamı Bakanlığımız personelinin öz verisi ile gerçekleşmekte ve oldukça iyi sonuçlar alınmaktadır.

Gelişmiş ülkeler de dahil olmak üzere özellikle benzer coğrafik ve topografik yapıya sahip ülkelerce hazırlanan uzun vade tahmin raporlarında nereye ne kadar yağış düşeceği belirtilmemektedir. Sayısal tahmin modellerinde yağış miktarıyla ilgili ürünler üretilmektedir. Ancak, deneyimlerimiz bunların tutarlı olmadığını gösterdiğinden bu bilgiler kamuoyuna sunulamamaktadır. Ancak, Bakanlığımıza yeni kazandırılan radar teknolojisinin kullanılmasıyla birlikte ancak 1-2 saat öncesinden bulut içerisinde yağışa geçebilecek su miktarı belirlenebilmekte ve yağışın nereye düşeceği tahmin edilebilmektedir. Bu kadar kısa zaman öncesi kestirilebilen bir bilgiyi raporumuza yansıtmamız beklenemez. Şu an test aşamasında olan ve kendi ülkemiz için uyarlanan sayısal tahmin modeli üzerindeki çalışmalarımız tamamlandıktan sonra bu bilgiler de raporlarımızda ve ihbarlarımızda bildirilecektir.

2- Meteorolojik Radarların kuruş amacı çok kısa süreli (1-2 saat) hava tahminleridir. Özellikle de şiddetli hava olaylarının yer ve hareket yönünün belirlenerek olası felaketler için gerekli uyarının yapılmasıdır. Ülkemizde 4 adet meteorolojik radar bulunmakta ve bunlardan 3 tanesi faal olarak kullanılmaktadır. İstanbul radarı yıldırım düşmesinden kaynaklanan arıza nedeniyle çalışmamaktadır. Bu radarın tamiri garanti kapsamında üretici firma tarafından yapılmaktadır.

Şu an İstanbul radarımız hariç diğer üç radarımız hava tahmininde kısa süreli kuvvetli meteorolojik olayların tespiti ve takibinde aktif olarak hava tahmincilerimiz tarafından kullanılmakta ve bu konuda hazırlanan ihbarlar test aşamasında Meteorolojinin Sesi Radyosunda yayınlanmaktadır.

7/2465

3- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiş merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere 4008 kadro bulunmakta olup, bu kadrolarda 2878 personel çalışmaktadır. Bu personelden 2006 adedi teknik hizmetler sınıfında istihdam edilmektedir. 2006 kadronun da 417'si mühendis kariyerli olup, 108'i meteoroloji mühendisi diğerleri ise diğer mühendis gruplarından oluşmaktadır. (ziraat, elektrik elektronik, makine, fizik, matematik, çevre mühendisi vs.) geriye kalan ise istidlalci, rasatçı, haberleşme teknisyeni gibi meteorolojik hizmet veren orta kademe elemanlardan oluşmaktadır

4,5- Bütçe Kanunu hükümlerine göre açıktan personel alımı Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının iznine tabi olup, kamu kurum ve kuruluşlarına ait açıktan atama izini alınmış boş kadrolara yerleştirme işlemleri Ö.S.Y.M.'ce yapılan sınavlar sonucundaki başarıya göre yapılmaktadır. Uygulanan ekonomik tedbirler nedeniyle açıktan atama izni alınamadığından 2002-2003 yılında böyle bir yerleştirme işlemi olmamıştır. 2004 yılı için atama izni alınmış boş kadroların derecelerine göre meteoroloji alanında eğitim veren Anadolu Meteoroloji Meslek Lisesi mezunu 48 adet, Meteoroloji Mühendisi 2 adet, Bilgisayar Mühendisi 2 adet, Elektrik Elektronik Mühendisi 2 adet olmak üzere Ö.S.Y.M kılavuzunda ilan edilmiş toplam 54 kadro bulunmaktadır. Görüleceği üzere alınacak olan personel meteoroloji ile ilgili formasyona sahip olup, meslek dışı personel alımı sözkonusu değildir.